

Undervisningsministeriet
Afdelingen for erhvervsrettet voksenuddannelse
Vester Voldgade 123
1552 København V

København, den 27. august 2010

Vedr. Høring som led i lovovervågning af lov nr. 556 af 6. juni 2007

Dansk Folkeoplysnings Samråd (DFS) takker for muligheden for at afgive høringssvar i forbindelse med lovovervågningen på dette område, som DFS og vores medlemsorganisationer er meget engagerede i.

DFS kan generelt tilslutte sig EVA's konklusioner inden for den ramme, der har været lagt for evalueringen, nemlig analyse af hvordan den eksisterende lovgivning er blevet udmøntet. EVA evaluerer ikke loven som sådan og problematiserer følgelig heller ikke struktur, organisering og ansvarsplacering i henhold til lovgivningen.

DFS har imidlertid nogle indvendinger og nogle forslag til rammerne for arbejdet med anerkendelse af realkompetence.

For det første mener vi, at perspektivet og lovgivningen fokuserer for snævert på realkompetencevurdering i forhold til det formelle uddannelsessystem og dermed undervurderer den selvstændige nytteværdi af realkompetenceafklaring, -dokumentation og -vejledning.

For det andet mener vi, at der er behov for mere forskning, styrkelse af kvalitet, professionalisme og information samt en målrettet prioritering af indsatsen på feltet.

For udbygge og styrke arbejdet fremsætter vi seks forslag:

1. Der skabes lovgivningsmæssige rammer for et fleksibelt tilbud om afklaring og dokumentation af realkompetencer
2. Der udvikles et kvalitetskodeks
3. Indsatsen professionaliseres gennem et uddannelsesmodul.
4. Forskningen på området styrkes
5. VEU-centrene får RK-indsatsen på deres felt som et prioriteret indsatsområde
6. Informationsindsatsen styrkes

I det følgende vil vi uddybe både vores problematisering og vores forslag.

Danish Adult Education
Association

Gl. Kongevej 39 E, 2.tv.
DK 1610 København V

Telefon
+45 33 15 14 66

Telefax
+45 33 15 09 83

www.dfs.dk
dfs@dfs.dk

DFS mener, at perspektivet og lovgivningen er fokuseret for snævert på realkompetence*evaluering* i relation til det formelle uddannelses-system. Anerkendelse af realkompetencer i et bredere perspektiv har potentielt en række nyttevirkninger for individer, virksomhederne og samfundet, som med den gældende lovgivning er dårligt udnyttede, og som forbliver underbelyste i evalueringen.

Helt symptomatisk omfatter evalueringen ikke den aktivitet, der allerede i praksis gennemføres med deltagere i tredje sektor mht. motivation til RKV og ift "førfaserne": vejledning, afklaring og dokumentation.

Det er DFS' klare opfattelse, at hele indsatsen på realkompetenceområdet vil kunne effektiviseres og kvalificeres på afgørende måde gennem øget fokus på *afklaring og dokumentation* af realkompetencer samt *vejledning* i relation hertil i et bredere perspektiv.

Individets og virksomhedernes RK-perspektiv er ikke alene adgang og anerkendelse ift. en konkret uddannelse med henblik på udstedelse af beviser. Derfor er der behov for at fremme mulighederne for en bredere afklaring dels ift. den enkeltes jobsøgning og karriereskift, dels ift. virksomhedsintern kompetenceudvikling og funktionsskift.

Det fremgår af evalueringsrapporten, at virksomheder og beskæftigede ofte ikke eksplicit er interesserede i RKV i forhold til en konkret uddannelse, men derimod er interesserede i synliggørelse af kompetencer og nyttiggørelse af dem i kompetenceudvikling i jobbet/virksomheden.

I forbindelse med (ønske om) jobskifte og ledighed kan en RKV derimod være meget værdifuld ved at oversætte og ækvivalere kompetencer, der er erhvervet i en bestemt kontekst, til en anerkendt standard i form af konkrete uddannelsesmål. I den situation opleves RKV erfaringsmæssigt som meningsfuld. Det bør lovgivningsmæssigt sikres, at også ledige har adgang til RKV.

En bred afklaring og dokumentation af RK samt erhvervs- og uddannelsesvejledning i forbindelse hermed kan imidlertid også effektivisere og kvalificere "førfasen" ved RKV ift. konkrete uddannelser ved at afdække, hvilke forskellige muligheder for RKV den enkeltes realkompetencer åbner for på tværs af institutioner, brancher, sektorer og niveauer.

Den gældende lovgivning indeholder bestemmelser om, at VEU-institutionerne skal yde vejledning i relation til realkompetence*evaluering* i forhold til en konkret uddannelse. Det forudsætter som hovedregel, at den enkelte er ganske afklaret om, hvilken uddannelse

han/hun ønsker at blive vurderet i forhold til. Under alle omstændigheder er man efter loven henvist til at søge vejledning om realkompetencevurdering hos en bestemt uddannelsesinstitution. Som både EVA og NVR har påvist, indebærer dette, at mulighedsfeltet for RKV indskrænkes til de uddannelser, som den pågældende institution har på egne hylder.

For en person med f.eks. en broget ufaglært karriere, job erfaringer fra udlandet og et aktivt fritidsliv kan der imidlertid være mange relevante muligheder for RKV, dels på tværs af VEU-institutioner på samme niveau (eks. AMU), men også på tværs af niveauer og sektorer. Erfaringer (bl.a. EVA) viser, at voksne ofte ikke er optaget af at få en bestemt uddannelse, men derimod "botaniserer" i forskellige tilbud om kompetenceudvikling på tværs af sektorer, brancher og niveauer alt efter, hvad de oplever, at de aktuelt har brug for i deres liv og karriere. Det forekommer umiddelbart at være en rationel og resurseeffektiv strategi i forhold til dagens og morgendagens udfordringer, men den "serviceres" dårligt af den gældende RK-lovgivning.

Konkret forslår DFS:

1. at der skabes lovgivningsmæssige rammer for et veldefineret, men fleksibelt **tilbud om afklaring og dokumentation af realkompetencer samt erhvervs- og uddannelsesvejledning i forhold til resultatet [hvilket resultat?]**. Tilbuddet skal kunne fungere i forskellige kontekster, således at voksne møder det der, hvor de er.
 - Tilbuddet skal indeholde hjælp til afklaring og dokumentation af realkompetencer i et bredt perspektiv (alt hvad du kan) samt erhvervs- og uddannelsesvejledning i relation hertil.
 - Længden af tilbuddet skal være fleksibelt i forhold til den enkeltes behov – fra ganske få timer til anslået 60 timer som max.
 - Tilbuddet skal varetages af forskellige aktører, bl.a. folkeoplysningen, a-kasser, jobcentre, UU, og uddannelsesinstitutioner, på driftsoverenskomstvilkår.
 - Der skal være krav om, at tilbuddet varetages af medarbejdere, der opfylder krav til realkompetencefaglige kompetencer, f.eks. et modul i en diplomuddannelse, jf. EVAs evaluering
 - Aktøren skal deltage aktivt i tværgående kvalitetsarbejde om RK, eks. i forhold til et offentligt initieret kvalitetskodeks.

Tankegangen er inspireret af FVU-konceptet. Tilbuddet imødekommer individers og virksomheders interesser ift. RK og vil bidrage til at udbrede, effektivisere og kvalificere RKV.

2. at der udvikles et **kvalitetskodeks**, baseret på samarbejde mellem alle relevante parter: UVM, arbejdsmarkedets parter, kommuner, jobcentre, uddannelsesinstitutioner og tredje sektor. Forslaget om kvalitetskodeks adresserer EVA's anbefalinger i forhold til kvalificering af indsatsen, og et kvalitetskodeks vil være et mere dynamisk svar end en håndfast standardisering, som en del efterlyser i evalueringen. Det er, jf. ovenstående, afgørende at kvalitetskodekset omfatter alle faser i realkompetence-arbejdet og fungerer som ramme for samarbejde om indsatsen på tværs af institutioner, niveauer og sektorer (herunder tredje sektor og folkeoplysningen). Samtidig vil det give ikke mindst arbejdsmarkedets parter en direkte indflydelse på udviklingen af realkompetenceindsatsen, som er helt afgørende for legitimitet og gennemslag.
3. at der sker en **professionalisering** af realkompetence-indsatsen gennem udvikling af et tilbud om et modul, f.eks. i forbindelse med diplomuddannelsen til vejleder. Ud over at kvalificere indsatsen i de enkelte relevante institutioner mv. vil en sådan professionalisering kunne bidrage til at skabe en RK-faglighed på tværs af institutioner, sektorer og niveauer. Som en bieffekt vil det give professionshøjskolerne en nøglerolle i indsatsen, som måske kan bidrage til at skabe en mere positiv holdning til RKV i diplomuddannelserne.
NVR og SCKK har i fællesskab udviklet en pilotuddannelse, der kunne danne udgangspunkt, ligesom DFS gerne bidrager med erfaringer fra flere års arbejde med at uddanne folkeoplysere til at arbejde med RK.
4. At der fokuseres på **forskning** bl.a. med henblik på:
 - at belyse deltagerperspektivet herunder behovet for løsninger, der går på tværs af institutioner, sektorer (herunder tredje sektor) og niveauer
 - at belyse transfer/transformationsmekanismerne både for kompetencer erhvervet i arbejdslivet ift. uddannelse og uddannelsesmål og for kompetencer erhvervet i tredje sektor ift. uddannelse og uddannelsesmål
 - at belyse de didaktiske konsekvenser af øget anerkendelse af realkompetence
 - at belyse best practice – det forekommer oplagt at forske i, hvorfor, hvordan og med hvilke resultater de mest aktive VEU-institutioner arbejder på feltet.
5. At **VEU-centrene** får udbredelse, koordinering og kvalificering af RK-indsatsen på deres felt som et prioriteret indsatsområde. Det er en relevant opgave for centrene, og det er i regi af kerne-

institutionerne, at der i første omgang er mulighed for at skabe volumen i RKV.

Det er dog afgørende, at opgaven formuleres således, at VEU-centrene er forpligtet til at fokusere på hele RK-processen og opgavens tværgående karakter og dermed på samarbejde med eks. tredje sektor, VVU og diplomuddannelser.

6. At **informationsindsatsen** styrkes i et samarbejde mellem alle relevante parter – ikke kun undervisningsministeriet og uddannelsesinstitutionerne, jf. evalueringens anbefalinger. Det handler ikke kun om traditionelle, mediebarne kampagner, men i høj grad om information via personlig kontakt. Arbejdsmarkedets parter er derfor helt uomgængelige parter i en styrket informationsindsats, og det samme er folkeoplysningen og den øvrige tredje sektor, som både kan medvirke til at kvalificere indsatsen og udbrede viden om mulighederne – et felt, som DFS allerede har megen erfaring med.. Det vil dog være fint med gode mediebarne kampagnematerialer at spille op imod, og vi skal gøre opmærksom på en norsk tv-kampagne, som via en meget humoristisk tilgang efter sigende resulterede i en voldsom forøgelse af nordmændenes forståelse af, hvad realkompetence er. Se linket: <http://www.vox.no/templates/CommonPage.aspx?id=2616&epslanguage=NO>.

Vi uddyber gerne disse bemærkninger på skrift eller på et møde.

Med venlig hilsen

Henrik Christensen
Sekretariatsleder